

RESPEKT
ÅPENHET
DELTAKEELSE

Bufdir 2011

**Veileder til forskrift
for sentre for foreldre og barn**

**Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet**

VEILEDER TIL FORSKRIFT FOR SENTRE FOR FORELDRE OG BARN

Innledning	2
Generelt	2
Formålet med godkjenningsordningen	2
Godkjenning av nye sentre for foreldre og barn	2
Merknader og presiseringer til forskrift for sentre for foreldre og barn	3
Generelle bestemmelser	3
§ 1 Virkeområde	3
§ 2 Formål	4
§ 3 Taushetsplikt	4
Godkjenning	4
§ 4 Godkjenningsmyndighet og klage	4
§ 5 Godkjenning	5
§ 6 Vilkår for godkjenning	5
§ 7 Regnskapsplikt og revisjon	6
§ 8 Etterfølgende kontroll	6
§ 9 Bortfall av godkjenning	7
Kvalitet og internkontroll	7
§ 10 Plan for sentre for foreldre og barn	7
§ 11 Målgruppe, målsetting og metodikk	7
§ 12 Materielle krav	8
§ 13 Krav til bemanning og de ansattes kompetanse	8
§ 14 Internkontroll	10
§ 15 Innholdet i internkontrollen	10
§ 16 Dokumentasjon	10
Beboernes rettigheter og plikter	10
§ 17 Vern om personlig integritet	10
§ 18 Medbestemmelse	10
§ 19 Senterets ansvar for trygghet og trivsel	11
§ 20 Beboernes plikter	11
Tilsyn	11
Oppbevaring av personopplysninger	11

Innledning

Generelt

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vil i denne veilederen gi noen avklaringer og presiseringer av problemstillinger som har vært reist i forbindelse med ny forskrift til sentre for foreldre og barn.

Den nye forskriften innebærer at alle statlige sentre for foreldre og barn som tilbyr heldøgntjenester skal kvalitetssikres, og alle kommunale og private sentre for foreldre og barn skal godkjennes i henhold til forskrift for sentre for foreldre og barn.

Godkjenning er statlig regional barnevernmyndighet. I Oslo kommune ivaretas disse oppgavene av kommunen. Vedtak om godkjenning og vedtak om bortfall av godkjenning kan påklages til statlig sentral barnevernmyndighet. Det legges til grunn at det i utgangspunktet ikke skal stilles lavere krav til sentre for foreldre og barn enn ved barneverninstitusjoner.

Forskriften forutsetter at godkjenning myndigheten foretar en del skjønnsmessige vurderinger. Det er ikke ønskelig, eller mulig, å fastsette eksakte rammer for innholdet av de ulike skjønnstemaene. Dette fordi sentrene for foreldre og barn er forskjellige og det er ikke ønskelig med en for omfattende regulering som kan hindre sentrenes mangfold og den fleksibilitet tiltakene representerer. Godkjenning myndighetene må *alltid* foreta konkrete vurderinger i forhold til hvert enkelt senter for foreldre og barn. Det er samtidig viktig at godkjenning myndighetene forstår og praktiserer regelverket på samme måte for slik å sikre en mest mulig ensartet praksis. Dersom det oppstår spørsmål av prinsipiell og generell karakter ved søknadsbehandlingen, er det viktig at godkjenning myndighetene i slike tilfeller tar spørsmålene opp med statlig sentral barnevernmyndighet.

Fylkesmannen skal føre tilsyn med sentre for foreldre og barn så ofte som forholdene tilsier det og minimum annet hvert år.

Formålet med godkjenning sordningen

Formålet med en godkjenning sordning for sentre for foreldre og barn er å sikre brukerne et tilbud av god kvalitet, herunder sikre at sentre for foreldre og barn har tilstrekkelige faglige, fysiske, personalmessige og ressursmessige forutsetninger for utøvelse av ansvaret etter loven. Dette skal bidra til at foreldre og barn får et faglig forsvarlig tilbud, veiledning og oppfølging under oppholdet i senteret.

Veilederen definerer og utfyller bestemmelser i forskriften.

Godkjenning av nye sentre for foreldre og barn

Søknad om godkjenning av nye sentre for foreldre og barn reiser særlige spørsmål.

Sentrene kan sende inn søknad om godkjenning før senteret er ferdig etablert. En slik søknad må inneholde fullstendig beskrivelse av hvorledes senteret skal oppfylle vilkårene for godkjenning. Det må også legges frem planer og dokumentasjon på sentrale forhold, herunder må det legges frem tegning/planer for bygningene og budsjett. Senteret må redegjøre for målgruppe, målsetting, metodikk og for senterets faglige kompetanse. Dersom det ikke er lagt frem tilstrekkelig dokumentasjon til at søknaden kan realitetsbehandles, må godkjenning myndigheten fatte vedtak om å avvise søknaden.

En eventuell godkjenning må gjøres betinget av at senteret på oppstartstidspunktet er i samsvar med søknaden og vilkår eller forutsetninger gitt av godkjenningsmyndigheten. Det kan også tenkes at godkjenningsmyndigheten gir godkjenning til en mindre omfattende virksomhet enn det det er søkt om.

I alle tilfeller forutsetter en slik betinget godkjenning en etterfølgende dokumentasjon fra søkerens side, og en tilsvarende kontroll fra godkjenningsmyndighetenes side av at betingelsene/vilkårene for endelig (eller midlertidig) godkjenning er oppfylt. Inntil slik kontroll er foretatt kan senteret ikke tas i bruk.

Merknader og presiseringer til forskrift for sentre for foreldre og barn

Generelle bestemmelser

§ 1 Virkeområde

Heldøgntjenester

Det er kun den delen av sentre for foreldre og barns virksomhet som gjelder heldøgntjenester som omfattes av forskrift for sentre for foreldre og barn. Grensen mellom hva som er å anse som heldøgntjenester og hjemmebaserte tilbud har betydning for hvilke sentre som skal godkjennes, eventuelt hvilke deler av et senter som skal godkjennes.

Heldøgntjenester forstås som tilbud om opphold i sentre for foreldre og barn med heldøgnsbemanning. Når det gjelder krav til bemanning vises det til merknader til § 13. Sentre, eventuelt deler av et senter som tilbyr tiltak i hjemmet, omfattes ikke av forskriften.

Organisering

Sentre for foreldre og barn som benytter private hjem som døgnbase for familier med vedtak om opphold i sentre for foreldre og barn etter barnevernloven § 4-4 annet ledd, reiser særlige problemstillinger. Ved opphold på et godkjent senter skal familien motta heldøgntjenester ut fra behov og målsetting med oppholdet. Oppfølging, utredning og hjelp skal gis av personell med tilstrekkelig kompetanse. Det legges til grunn at foreldrestøttende tiltak i hjemmet/mens familien bor hjemme, og andre tiltak som gis i et annet privat hjem enn familiens hjem, ikke er å anse som en del av et senter for foreldre og barn. Private hjem som er knyttet til et senter for foreldre og barn omfattes ikke av forskrift for sentre for foreldre og barn.

Sentre for foreldre og barn som er knyttet til et barnevernsenter, som også har avdelinger som er godkjent som barneverninstitusjoner, må ha egen kvalitetssikring/godkjenning i henhold til forskrift for sentre for foreldre og barn.

Selvstendig enhet

Forskrift for sentre for foreldre og barn omtaler ikke at sentre for foreldre og barn kan bestå av flere enheter. Det legges likevel til grunn at dersom et senter for foreldre og barn består av flere enheter skal enheter som etter en samlet vurdering fremstår som selvstendige i den faglige og/eller den daglige oppgaveutøvelsen ha egen godkjenning. Det finnes ingen absolutte grenser for hva som er en "selvstendig enhet" som krever egen godkjenning. Det må foretas en konkret og helhetlig vurdering av godkjenningsmyndigheten. Det er ikke avgjørende hvordan senteret selv definerer eller oppfatter selvstendighetsspørsmålet.

Det vil være den faktiske graden av selvstendighet som er avgjørende i denne sammenhengen, og ikke den formelle. Flere momenter er av sentral betydning for vurderingsgrunnlaget. Blant annet vil geografisk beliggenhet sett i forhold til institusjonen som søker om godkjenning for en enhet være av stor betydning. Geografisk beliggenhet har betydning blant annet i forhold

til ledelsens oppfølging av de ansatte i tiltaket det søkes godkjenning for, og for det faglige tilbudet som gis barn og unge som plasseres i tiltaket. Dersom sentre for foreldre og barn har tilknyttet seg flere avdelinger/enheter må det gjøres en vurdering av om avdelingene/enhetene er å anse som en selvstendig enhet.

Følgende momenter kan tilsi at en avdeling/enhet skal anses som en selvstendig enhet:

Tiltaket:

- mottar ikke jevnlig faglig oppfølging fra senterets ledelse
- har egen ledelse
- ligger mer enn en time fra nærmeste sted der det kan motta faglig oppfølging, råd og veiledning fra senterets ledelse
- er i sin selskapsform organisert slik at det er å regne som et selvstendig juridisk subjekt
- har fullt budsjett- og regnskapsansvar
- har egne merkantile ressurser og må regnes som uavhengig av sentral administrasjon på dette området

Fravær av enkelte av momentene innebærer ikke at tiltaket/enheten skal regnes som en del av en større virksomhet. At tiltaket eksempelvis mangler en egen ledelse eller merkantilt personale innebærer ikke nødvendigvis at tiltaket ikke skal defineres som en selvstendig enhet. Den geografiske avstanden kan være så stor at deette momentet alene tilsier at enheten må anses som selvstendig og derfor må oppfylle vilkårene for godkjenning på selvstendig grunnlag. Antall beboere og/eller ansatte er ikke avgjørende for hvorvidt en avdeling/enhet er selvstendig eller ikke.

Det er viktig at godkjenningsmyndigheten klart tar stilling til hvilke tiltak/tilbud som skal omfattes av den enkelte godkjenning og hvilke som skal anses som selvstendige enheter og derfor krever egen godkjenning. Godkjenningsmyndigheten må ta kontakt med statlig sentral barnevernmyndighet dersom det skulle oppstå tvil eller usikkerhet med hensyn til disse spørsmålene.

§ 2 Formål

Det vises til forskriftsteksten.

§ 3 Taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for sentre og barn har taushetsplikt etter barnevernloven § 6-7. Det vises for øvrig til forskriftsteksten og barnevernloven.

Godkjenning

§ 4 Godkjenningsmyndighet og klage

Statlig regional barnevernmyndighet og Oslo kommune er godkjenningsmyndighet for private og kommunale sentre for foreldre og barn. Statlig regional barnevernmyndighet skal kvlitetssikre statlig sentre for foreldre og barn. I noen tilfeller kan det tenkes at et senter for foreldre og barn bestående av flere avdelinger ligger i flere regioner. Avdelinger som ligger i flere regioner, vil i all hovedsak måtte anses som selvstendige enheter på grunn av geografisk avstand mellom avdelingene. Disse skal da godkjennes i den regionen den enkelte enheten ligger. Det kan helt unntaksvis tenkes at avdelingene ligger nær hverandre geografisk (og også av andre grunner ikke anses som selvstendige enheter) selv om de ligger i to regioner. I disse tilfellene må regionene avklare seg i mellom hvor godkjenningen skal foretas. Det vil være naturlig at den regionen hvor hovedtyngden av virksomheten foregår vurderer godkjenningsspørsmålet.

Vedtak om godkjenning/ikke godkjenning er enkeltvedtak og kan påklages til statlig sentral barnevernmyndighet.

§ 5 Godkjenning

Vedtak om godkjenning er i utgangspunktet ikke tidsbegrenset. Dette innebærer at senteret er godkjent inntil det eventuelt fattes vedtak om opphevelse av godkjenningen. Senteret må godkjennes på nytt dersom senteret legger om eller utvider virksomheten, for eksempel ved at senteret endrer eller utvider målgruppe eller målsetting, eller etablerer nye avdelinger.

Det må fremgå av vedtak om godkjenning på hvilket grunnlag og under hvilke forutsetninger senteret er godkjent. Det må videre fremgå av vedtaket at endringer som er av et visst omfang ikke må foretas før det er søkt om ny godkjenning og at endringer ellers vil kunne føre til at godkjenningen kan falle bort. Dette gjelder alle endringer som innebærer omlegging, utvidelse og flytting av senteret. Det må derfor presiseres i godkjenningsvedtaket at senteret plikter å melde fra til godkjenningsmyndigheten om alle forhold som har hatt betydning for godkjenningen.

Eksempler på endringer som skal meldes til godkjenningsmyndigheten er:

- endring av målgruppe
- endring av målsetting
- endring av faglige metoder
- utvidelse av antall barn/plasser
- endring av fysiske forhold
- endringer i arbeidstidsordninger
- bytte av ledelse
- ikke ubetydelige utskiftninger av personale (herunder vakanser, langvarige sykemeldinger og lignende)

Listen er ikke uttømmende.

Hovedregelen er at sentre ikke skal godkjennes med mindre de oppfyller alle kravene stilt i forskriften. Det gjelder kun ett unntak. Det kan helt unntaksvis gis en midlertidig godkjenning. Vilråene for dette følger av forskriften § 5. Midlertidig godkjenning forutsettes gitt bare helt unntaksvis dersom særlige hensyn tilsier det. Slike særlige hensyn kan tenkes å foreligge for eksempel dersom senteret i det alt vesentligste oppfyller vilråene for godkjenning og hvor senteret kan dokumentere at de kravene som ikke er oppfylt i sin helhet vil være oppfylt innen den tid som er fastsatt for den midlertidige godkjenningen. Det er et absolutt vilkår for å gi midlertidig godkjenning at dette anses forsvarlig ut fra hensynet til beboerne. Når den tidsfrist som er satt for den midlertidige godkjenningen er utløpt, kan denne ikke avløses av en ny midlertidig godkjenning. Dette betyr at midlertidig godkjenning bare kan gis en gang.

§ 6 Vilkår for godkjenning

Drives i samsvar med barnevernloven med forskrifter

Grunnvilkåret for godkjenning er at sentrene drives i samsvar med barnevernloven og forskrifter gitt i medhold av loven. Godkjenningsmyndigheten må derfor undersøke nøye at senteret både har god kunnskap om og forståelse av regelverket, og at de faktisk etterlever det.

En nødvendig forutsetning for dette er at senteret har gode rutiner for opplæring og veiledning i regelverket og kan dokumentere hvordan senteret ivaretar dette ansvaret, jf. også forskriftens og veilederens § 13. Det vil ikke alltid være tilstrekkelig at senteret oppfyller kravene til plan etter forskriftens § 10 og til internkontroll i henhold til § 14. Det kan også i forbindelse med

godkjenning være nødvendig å intervju ansatte. Godkjenningsmyndigheten må gjøre en vurdering av om det i tillegg kan være nødvendig/hensiktsmessig å snakke med (eventuelle) beboere ved senteret. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Dersom det etter en konkret vurdering er aktuelt å snakke med beboere, må godkjenningsmyndigheten være bevisst hva den ønsker å oppnå med samtalen, og planlegge samtalen godt. Fylkesmannen (som tilsynsmyndighet) og kommunene vil også kunne ha informasjon om eksisterende senters etterlevelse av regelverket som er av betydning for vurdering av godkjenningsspørsmålet.

Tilfredsstillende vilkår stilt i eller med hjemmel i annen lovgivning

Senteret må også tilfredsstillende vilkår stilt i eller med hjemmel i annen lovgivning. Dette kan være krav til hygiene, nødvendige godkjenninger fra kommunen, brannvern m.m.

Drives på forsvarlig måte

Det er et tilleggsvilkår at senteret drives på forsvarlig måte. Godkjenningsmyndigheten har både rett og plikt til å foreta en samlet vurdering av om forsvarlighetskravet er oppfylt. Et eksempel på at de formelle vilkårene er oppfylt uten at forsvarlighetskravet er oppfylt, kan være at de ansatte ikke er personlig egnet til arbeid i denne type virksomhet.

Godkjenningsmyndigheten skal også foreta en vurdering av om virksomheten har en økonomisk forsvarlig drift. I henhold til "Retningslinjer for vurdering av økonomisk forsvarlig drift av godkjente kommunale og private barneverninstitusjoner" (utarbeidet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet 25.02.2008), defineres økonomisk forsvarlig drift som "at virksomheten drives i samsvar med regnskapslovgivningen, god regnskapsskikk og forsvarlig forretningsførsel, og har en forsvarlig soliditet, likviditet og lønnsomhet i driften som sikrer at virksomheten har økonomiske forutsetninger for å videreføre virksomheten på kort og lang sikt." Det samme vil gjelde for kommunale og private sentre for foreldre og barn. "Retningslinjer for vurdering av økonomisk forsvarlig drift av godkjente kommunale og private barneverninstitusjoner" gjelder for sentre for foreldre og barn så langt de passer.

§ 7 Regnskapsplikt og revisjon

Det vises til forskriften.

§ 8 Etterfølgende kontroll

Godkjenningsmyndigheten har rett til å føre løpende kontroll med at vilkårene for godkjenning er tilstede også etter at godkjenning er gitt. Statlig regional barnevernmyndighet og Oslo kommune kan når som helst, og på den måten godkjenningsmyndigheten finner hensiktsmessig, føre kontroll med at vilkårene for godkjenning er tilstede, uten at senteret kan motsette seg dette.

Etterfølgende kontroll skal gjennomføres når godkjenningsmyndigheten blir kjent med forhold som tilsier at kravene til kvalitet i forskrift for sentre for foreldre og barn ikke er oppfylt, og minimum en gang i året. Det vises til "Retningslinjer for årlig etterfølgende kontroll av godkjente private og kommunale barneverninstitusjoner" og "Rutiner for statlig regional barnevernmyndighets årlige oppfølging av statlige barneverninstitusjoner", begge fastsatt av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet 24. januar 2008 og revidert 1. april 2010. Retningslinjene og rutinene gjelder så langt de passer for henholdsvis statlige sentre for foreldre og godkjente kommunale og private sentre for foreldre og barn.

Fylkesmannens ansvar for å føre tilsyn med senteret kommer i tillegg til godkjenningsmyndighetens etterfølgende kontroll. Godkjenningsmyndigheten må videre følge opp rapporter fra fylkesmannens tilsyn.

§ 9 Bortfall av godkjenning

Dersom et senter som allerede er godkjent ikke lenger oppfyller kravene i forskriften, for eksempel fordi senteret har foretatt endringer, jf. § 5, er hovedregelen at det skal treffes vedtak om bortfall av godkjenning. Dette vil også gjelde der senteret over tid har foretatt flere mindre endringer som til sammen innebærer at senteret på et gitt tidspunkt fremstår som noe annet enn det som i sin tid dannet grunnlag for godkjenning. Også endringer som ligger utenfor senterets kontroll skal føre til bortfall av godkjenning dersom vilkårene ikke lenger er tilstede.

Det kan unntaksvis gis en frist for retting av de mangler som medfører at vilkårene for godkjenning ikke lenger er tilstede. Det kan bare gis slik fristutsettelse dersom særlige hensyn tilsier det, og dette anses forsvarlig ut fra hensynet til beboerne. I utgangspunktet skal alle mangler rettes umiddelbart. Dette vil imidlertid ikke alltid være mulig. Det skal i utgangspunktet ikke gis frist for retting av mangler dersom mangelen(e) er alvorlige. Jo mer alvorlig mangelen er, jo kortere frist skal gis for retting. Det kan uansett ikke gis fristutsettelse for lenger tid enn seks måneder (som er den absolutte fristen for midlertidig godkjenning). Denne fristen kan ikke forlenges, og den kan heller ikke etterfølges av en midlertidig godkjenning.

Kvalitet og internkontroll

§ 10 Plan for sentre for foreldre og barn

Senteret skal ha en skriftlig plan for sin virksomhet. Planen er senterets egenerklæring med hensyn til oppfyllelse av de krav som er stilt i regelverket. Planen er derfor et viktig dokument hvor senteret skriftlig skal redegjøre for hvordan den oppfyller kravene i forskriften.

Planen skal følge med søknad om godkjenning. Planen skal til enhver tid gjenspeile den faktiske situasjonen sett i forhold til kravene i regelverket.

§ 11 Målgruppe, målsetting og metodikk

Målgruppe

Primærmålgruppen er foreldre med barn i aldersgruppen 0 – 6 år. Dette er ikke til hinder for at familier med barn i andre aldersgrupper har opphold på sentre for foreldre og barn. Sentrene må for øvrig presisere hvilken målgruppe eller hvilke målgrupper det er innrettet mot, og beskrive hvilke målgrupper de ekskluderer fra sin virksomhet. Målgruppe må referere til alder på barna og problemområder.

Sentre for foreldre og barn kan kun godkjennes for opphold med hjemmel i barnevernloven § 4-4 annet ledd. Dersom senteret har inntak etter annet lovverk, eksempelvis etter straffegjennomføringsloven eller sosialtjenesteloven, skal dette fremgå av søknaden. Det skal også fremgå hvilken beredskap senteret har for å imøtekomme særskilte utfordringer knyttet til inntak etter annet lovverk.

Målsetting

Sentrene må ha en formulert målsetting for sin faglige virksomhet. Det må videre fremgå av planen for senteret (§10) om senteret tilbyr utredning av barn og/eller foreldreferdigheter, observasjon eller veiledning i foreldrerollen. Det må gis konkrete angivelser av hvordan målsettingen skal oppnås. Dersom senteret for eksempel har utredning som målsetting må det angis hvilke typer utredninger som tilbys og hvordan disse utføres. Det må foreligge en formulert målsetting for hver enkelt målgruppe, dersom senteret har flere målgrupper, og hvordan senteret på en god og forsvarlig måte ivaretar de ulike målgruppens behov.

Metodikk

De faglige metoder som anvendes ved sentre for foreldre og barn skal være tilpasset senterets målgruppe og målsetting. Det legges til grunn at sentrene baserer sin faglige virksomhet på kunnskapsbaserte metoder som er forankret i så vel nasjonal som internasjonal anerkjent fagteori/best mulig tilgjengelig kunnskap. Enhver metode eller praksis som skal anvendes i senteret må være faglig og etisk forsvarlig. Senteret må kunne vise hvordan de konkret arbeider/operasjonaliserer sitt metodiske arbeid. Metoder som vurderes som faglig og etisk forsvarlig er for eksempel; miljøterapi, ICDP, Marthe meo, PMTO, Webster Stratton, Care Index, MIM.

For å imøtekomme foreldre og barn med annen etnisk bakgrunn og foreldre og barn med urbefolkningsbakgrunn på en forsvarlig måte, må senteret beskrive hvordan de innarbeider kulturkompetanse og oppøver kultursensitivitet hos personalet.

§ 12 Materielle krav

Senteret skal være fysisk utformet og materielt utstyrt på en slik måte at senteret kan ivareta sine oppgaver overfor senterets målgruppe og være i samsvar med senterets målsetting og metodebruk. Senteret må være slik utformet at foreldre og barns rett til familie- og privatliv respekteres, jf. forskriftens og veilederens § 17. Alle familier som har opphold på et senter for foreldre og barn skal ha tilbud om egne boenheter tilpasset familiens behov, sett i henhold til antall personer, alder med mer. Så langt det er mulig skal hver familie ha tilgang til eget bad.

Sentrene må ha lokaler som gjør det mulig å legge til rette for besøk og samvær med familie på en god og hensiktsmessig måte, uten at dette går ut over de øvrige beboerne. Dette kan enten løses ved at boenhetene er store nok til at familiene kan ta i mot besøk i sin egen boenhet, eller ved at sentrene har egne rom/lokaler som er egnet til samvær og besøk, og som er skjermet fra resten av senterets eventuelle felles oppholdsrom.

Senteret skal ha inne- og uteområder, og lokaler, som er godt tilrettelagt for leke- og fritidsmuligheter. Senterets beliggenhet bør være i gunstig avstand til barnehage- og skoletilbud og offentlig kommunikasjon. For de fleste målgrupper vil deltakelse i barnehage, skole, andre dagtilbud og fritidsaktiviteter være viktig, både for foreldre og barn. Det er derfor viktig at senterets beliggenhet ivaretar målgruppens behov for å benytte seg av ulike tilbud i lokalmiljøet

Ethvert senter må være utstyrt med nødvendig utstyr, for eksempel til stell av barn.

§ 13 Krav til bemanning og de ansattes kompetanse

Bemanning

Senteret skal ha en stillingsplan som sikrer faglig forsvarlig drift. Sentrene er ulike med hensyn til størrelse og tilbud, og det må gjøres en individuell vurdering av behovet for bemanning. Det stilles krav til heldøgnsbemanning i sentre for foreldre og barn. Videre stilles det krav til minimum hvilende nattevakt. Det må fremgå av stillingsplanen hvilken annen beredskap senteret har om natten, for å sikre faglig forsvarlig drift i eventuelle situasjoner som kan oppstå om natten. Godkjenningsmyndigheten må utover de krav som fremkommer her gjøre en konkret vurdering med hensyn til hva som vil være faglig forsvarlig for hvert enkelt senter sett i forhold til senterets målgruppe og målsetting.

Kompetanse

Det er viktig at senteret har en bemanning og et kompetansenivå som sikrer faglig forsvarlig drift sett i forhold til senterets målgruppe og målsetting. Senteret skal ha ansatt personell med tilstrekkelig kompetansenivå og – bredde ut fra senterets målgruppe og målsetting. Det stilles krav til at minimum 50 % av de ansatte har barnevern-/sosialfaglig kompetanse. Beregning av

andel med relevant kompetane gjøres ved å regne andel årsverk med barnevern-/sosialfaglig kompetanse. Dette innebærer at ansatte i deltidsstillinger teller mindre enn ansatte i heltidsstillinger. Behovet for kompetanse må vurderes konkret for hvert enkelt senter, eventuelt hver enkelt avdeling. Godkjenningsmyndigheten kan derfor etter en konkret vurdering stille ulike og/eller strengere krav til noen sentre enn andre.

Det legges til grunn at følgende utdanninger er å anse som relevant barnevernfaglig og/eller sosialfaglig kompetanse i sentre for foreldre og barn:

- barnevernpedagog
- sosionom
- vernepleier
- helsesøster
- førskolelærer
- sykepleier med videreutdanning innen for eksempel psykiatri eller familierapi
- lærer med videreutdanning innen for eksempel spesialpedagogikk eller småbarnspedagogikk
- psykolog

Listen er uttømmende. Det vil kunne gjøres endringer i hva som er å anse som relevant barnevernfaglig og/eller sosialfaglig kompetanse dersom utdanninger endrer seg eller nye utdanninger opprettes.

Sammensetningen av de ulike yrkesgruppene på det konkrete senteret må ses i sammenheng med senterets målgruppe og metodikk. Det vil for eksempel ikke nødvendigvis være forsvarlig med en overvekt av sosionomer eller en overvekt av vernepleiere, selv om begge disse gruppene har sosialfaglig kompetanse. Senterets målgruppe og mandat tilsier at den sosialfaglige/barnevernfaglige kompetansen i hovedsak må være innrettet mot familiearbeid og særlig vekt på kunnskap om barns utvikling og ulike former for omsorgssvikt.

Ut over sosialfaglig/barnevernfaglig kompetanse må senteret også ha ansatte med den spesialkompetanse som målgruppe, målsetting og metodikk tilsier. Dersom senteret tilbyr psykologutredning av barn eller foreldre, må denne utføres av psykolog i samarbeid med øvrig personale. Slik spesialkompetanse skal fremgå av senterets stillingsplan eller dokumenteres ved avtale.

Personell som ikke kan sies å ha barnevernfaglig og/eller sosialfaglig kompetanse er for eksempel personer med utdanning fra politihøgskolen, fengselsbetjenter og personer med utdanning fra militæret.

Andre typer formell kompetanse og realkompetanse er viktig i sentre for foreldre og barn i forhold til kravet om bredde i kompetansen, men kan ikke erstatte barnevernfaglig/sosialfaglig kompetanse.

Senteret skal ha en leder og en stedfortreder for leder. Leder eller stedfortreder skal minst ha treårig høyskoleutdanning i sosialfag eller annen relevant utdanning på tilsvarende nivå, samt tilleggsutdanning i administrasjon og ledelse tilsvarende minimum 15 studiepoeng. Det er tilstrekkelig at leder og stedfortreder til sammen ivaretar kravene om høyskoleutdanning og tilleggsutdanning i administrasjon og ledelse.

Det er opp til godkjenningsmyndigheten å vurdere og ta stilling til om det enkelte senterets stillingsplan og de ansattes samlede kompetanse- og utdanningsnivå er tilstrekkelig og faglig forsvarlig sett i forhold til senterets målgruppe og målsetting.

Veiledning og opplæring

Faglig opplæring og veiledning er viktig for at personalgruppen skal være faglig oppdaterte og målrettet med en felles forståelse av utfordringer og arbeidsmåte. Hva som er nødvendig faglig opplæring og veiledning må vurderes opp mot senterets metodikk, målsetting og målgruppe. Veiledning skal være en kontinuerlig prosess. Senteret må i forbindelse med godkjenning kunne dokumentere hvordan de ansatte får nødvendig faglig veiledning, samt dokumentere opplæringsplan for inneværende år. Dersom senteret anvender ekstern veiledningskompetanse skal det fremgå av veiledningskontraktene hvilke type veiledning som gis, og hyppighet.

§ 14 Internkontroll

Internkontroll innebærer systematiske tiltak som skal sikre at senterets aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester. Internkontroll er en kontinuerlig prosess. Internkontroll kan også omhandle krav til kvalitet som sentrene pålegger seg selv og som går utover lovens krav. Internkontroll er et ledelsesverktøy for kontroll og styring av den daglige driften. Internkontrollen skal bidra til kvalitetsforbedring og å forebygge svikt og uheldige hendelser.

§ 15 Innholdet i internkontrollen

Det vises til forskriften. Veileder om internkontroll i barneverninstitusjoner (Q-1172 B) utarbeidet av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet gjelder tilsvarende for sentre for foreldre og barn.

§ 16 Dokumentasjon

Det vises til forskriften.

Beboernes rettigheter og plikter

§ 17 Vern om personlig integritet

Opphold på sentre for foreldre og barn er frivillig og foreldrene forventes å ivareta den daglige omsorgen både for seg selv og for barnet. Sentrene skal sikre beboernes rett til familie- og privatliv under oppholdet. Sentrene skal respektere den rett til å treffe avgjørelser vedrørende barnet som foreldrene har i kraft av å ha den daglige omsorgen og foreldreansvaret for barnet.

Plikten for sentrene til å respektere både beboernes familie- og privatliv og foreldrenes rett til å ta beslutninger om barnet, gjelder innenfor de rammer som formålet med oppholdet på senteret setter og det ansvaret senteret har for at driften er forsvarlig.

I tilfeller hvor familier unndrar seg observasjon og utredning, uten å trekke samtykket, må senteret kontakte den kommunale barneverntjenesten. Barneverntjenesten må vurdere hva som skal gjøres videre, i samarbeid med familien og senteret. Ansatte ved sentre for foreldre og barn har videre plikt til å melde bekymring til barneverntjenesten i henhold til barnevernloven § 6-4.

§ 18 Medbestemmelse

Forholdene skal legges til rette for at den enkelte beboer får delta i utformingen av senterets dagligliv og andre forhold som berører den enkelte. Det er et grunnleggende prinsipp at barn, unge og voksne medvirker i saker og forhold som angår dem og det skal beskrives hvordan beboernes rett til medvirkning ivaretas.

§19 Senterets ansvar for trygghet og trivsel

Av hensyn til alle beboernes trygghet og trivsel kan det settes husordensregler og rutiner som beboerne må respektere. Sentrene kan i husordensregler, rutiner mv. ha generelle regler som fremmer trygghet og trivsel for beboerne. I husordensregler kan det for eksempel fastsettes at det skal være ro på senteret etter et visst klokkeslett. Det er ikke faglig forsvarlig å tillate alkoholbruk eller røyking i sentre hvor utsatte foreldre og barn skal tilbringe hverdagen. Det bør derfor fastsettes husordensregler som regulerer dette.

Det kan ikke fastsettes generelle rutiner om at urinprøvetaking inngår som en obligatorisk del av opphold i senteret. Det kan imidlertid inngås avtale om urinprøvetaking med den enkelte beboer. Avtale om urinprøvetaking må inngås i samarbeid med, og administreres av, ansvarlig kommunal barneverntjeneste.

§ 20 Beboernes plikter

Når flere personer skal leve sammen, er det viktig at hver enkelt av beboerne tar hensyn til andre beboere og bidrar til at fellesskapet er trygt og trivelig for alle beboere ved senteret. Senteret skal derfor arbeide med å motivere beboere til å delta på fellesmøter/husmøter. Beboere skal også motiveres til å følge handlingsplan utarbeidet av senteret med utgangspunkt i kommunal barneverntjenestes tiltaksplan. Handlingsplanen skal utarbeides i samarbeid med beboeren/familien.

Tilsyn

Det vises til forskriften med hensyn til §§ 21 til 25

Oppbevaring av personopplysninger

Personopplysninger skal oppbevares og behandles i henhold til reglene i lov om behandling av personopplysninger (LOV 2000-04-14 nr 31) med forskrift.